ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA
Lietas Nr. A420273815
Lietas arhīva Nr. AA43-0001-20/9
ECLI:LV:ADAT:2020:0313.A420273815.17.S

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 13.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Santa Liniņa,

tiesneses Sandra Gintere un Karina Krastiņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicēju /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2015.gada 30.jūnija lēmuma Nr.DA-15-3487-nd atcelšanu un pieteicējas /Nosaukums B/ pieteikumu par Rīgas pilsētas būvvaldes 2015.gada 30.marta būvatļaujas Nr.BV-358-abv/Z atcelšanu, sakarā ar atbildētāja Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta un trešās personas SIA „/Nosaukums C/" apelācijas sūdzībām par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 13.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas būvvalde 2015.gada 30.martā Kipras uzņēmumam *ANNERT HOLDINGS LTD* izdeva būvatļauju Nr.BV-358-abv/Z daudzstāvu dzīvojamās mājas būvniecībai un ēkas lit.001 rekonstrukcijai /adrese/ (turpmāk – būvatļauja).

Izskatot /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un dzīvokļu īpašnieku biedrības /Nosaukums A/" apstrīdēšanas iesniegumu Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments (turpmāk – departaments) ar 2015.gada 30.jūnija lēmumu?Nr.DA-15-3487-nd būvatļauju atstāja negrozītu.

Izskatot /Nosaukums B/ apstrīdēšanas iesniegumu, departaments ar 2015.gada 30.oktobra lēmumu Nr.DA-15-6043-nd būvatļauju atstāja negrozītu.

[2] Pieteicēji /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, dzīvokļu īpašnieku biedrība „/Nosaukums A/" iesniedza pieteikumu un /Nosaukums B/ iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par būvatļaujas atcelšanu. Administratīvās lietas, kas ierosinātas, pamatojoties uz minētajiem pieteikumiem, apvienotas vienā tiesvedībā.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minēto.

[2.1] Būvatļauja ir izdota jauna būvniecības procesa ietvaros sakarā ar to, ka 2014.gada 1.oktobrī, stājoties spēkā jaunajam Būvniecības likumam, būtiski mainījās būvniecības tiesiskais regulējums, tādēļ 2013.gada 19.februārī uzsāktā būvniecības procesa ietvaros pieņemtie lēmumi, ne veiktās darbības, ne arī tajā laikā spēkā esošais normatīvais regulējums, izdodot būvatļauju nebija izmantojami.

[2.2] Pirms būvatļaujas izdošanas būvvaldei bija pienākums ievērot nosacījumu par publiskās apspriešanas organizēšanu, kā to nosaka Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumi) 282.4.apakšpunkts.

[2.3] Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 314.punkts nosaka, ka pirms būvniecības projekta izstrādes veicama vizuālās ietekmes analīze uz kultūrvēsturisko vidi. Lietā nav pierādījumu, ka šāda analīze būtu veikta. Tā nav iekļauta arī būvatļaujas nosacījumos.

[2.4] Neapbūvētā zemesgabala daļa /adrese/ kopā ar neapbūvēto zemesgabala daļu /adrese 3/ veido kvartāla kopējo rekreācijas teritoriju un dzīvojamo ēku /adrese 2/, /adrese 3/ un /adrese/ kopējo pagalmu. Šī iemesla dēļ arī piebraucamais ceļš /adrese 3/ pagalmam ir izveidots caur /adrese/ teritoriju. Paredzētās būvniecības rezultātā tiks likvidēts vēsturiski izveidotais piebraucamais ceļš dzīvojamās ēkas /adrese 3/ pagalmam. Turklāt tiks iznīcināta vēsturiski izveidota publiskā ārtelpa, kas vēsturiski ir bijusi pieejama apkārtējo dzīvojamo ēku iedzīvotājiem un ir vienīgā publiskā zaļā zona kvartālā.

[2.5] Būvatļaujā ietvertā atļauja nodalīt ar žogu /adrese/ zemesgabalu no /adrese 3/ zemesgabala būtiski pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus. Žoga izvietošana ir pretēja Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 359.punktā noteiktajam nožogojuma aizliegumam, kā arī netiks ievērots 307.1.apakšpunktā noteiktais minimālais pagalma lielums.

[2.6] Būvniecība /adrese/ var sabojāt pieteicēju īpašumā esošās ēkas un izmanīt gruntsūdens līmeni. Par to liecina līdzšinējā pieredze, kad būvniecība notika /adrese 5/, tieši blakus paredzētajai būvniecībai /adrese/ un tās rezultātā tehniski tika bojātas dzīvojamās ēkas /adrese 2/, /adrese 3/ un applūda ēkas /adrese/ pagrabs. Tādēļ būvvaldei, esot informētai par iepriekš veiktās būvniecības sekām, būvniecības ierosinātājam bija jāuzdod veikt padziļinātu izpēti, lai pierādītu, ka būvniecība neskars blakus esošās ēkas.

[2.7] Būvatļauja ir prettiesiska, jo izdota, neievērojot Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Rīgas apbūves noteikumi) nosacījumus par insolāciju.

Lai arī arhitekts esošās situācijas un projektējamās situācijas atainojumā ir norādījis, ka jaunbūvējamā ēka /adrese/ insolāciju /adrese 3/ uzlabos, tomēr, salīdzinot attēlos norādītās atzīmes „Esošās situācijas ēnas kontūra no būvēm" un „Esošās situācijas ēnas kontūra no kokiem" ar ēnojumu no jaunbūvējamās ēkas, ir konstatējams, ka vairākos laika posmos apēnojums no jaunbūvējamās ēkas būs lielāks, kāds tas ir šobrīd.

[2.8] Jaunbūvējamās ēkas ietekme uz dzīvojamo ēku /adrese 3/ insolāciju tiek nepamatoti vērtēta kopsakarā ar pašreizējo teritorijā augošo koku ietekmi uz šo ēku insolāciju. Neviens normatīvais akts nenosaka, ka veidojumi, kas nav būves, būtu ņemami vērā, aprēķinot insolācijas ietekmi no jaunbūvējamās ēkas.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2015.gada 14.augusta lēmumu lietā trešās personas statusā nolemts pieaicināt būvatļaujas adresātu Kipras uzņēmumu *ANNERT HOLDINGS LTD*.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 13.jūlija spriedumu pieteicēju pieteikums apmierināts un būvatļauja atcelta.

Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Trešā persona, izstrādājot plānotās apbūves ietekmes izvērtējumu uz ēkas /adrese 3/, insolāciju, aprēķinā nepamatoti ņēma vērā koku radīto noēnojumu. Tālab tiesa priekšroku deva pieteicējas iesniegtajam insolācijas aprēķinam, kurā konstatēts, ka būvprojekta risinājums pasliktinās četru /adrese 3/ dzīvokļu insolāciju.

Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka trešās personas būvniecības iecere neatbilst Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 296.3.apakšpunktam.

[4.2] Būvniecības iecere paredz nekustamos īpašumus /adrese 3/ un /adrese/ atdalīt ar žogu.

Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 359.punkts aizliedz nožogot zemesgabalus, kur atrodas daudzdzīvokļu nams vai nami, kas ir funkcionāli saistīti ar blakus esošajiem daudzdzīvokļu namiem un veido kopēju teritoriju ar vienotu publisko infrastruktūru un vienotiem teritorijas labiekārtojuma risinājumiem, izņemot, ja teritorijas kopēja nožogošana ir bijusi paredzēta attiecīgo daudzdzīvokļu namu kompleksa vēsturiskajos daudzdzīvokļu namu būvniecības būvprojektos vai teritorijas norobežošana paredzēta detālplānojumā.

No tiesā iesniegtā 1959.gada būvprojekta izriet, ka laikā, kad tika projektēta ēka /adrese 3/, būvprojektā tika iekļauti arī apzaļumošanas un labiekārtojuma risinājumi tagadējā zemesgabala /adrese/ teritorijā, piemēram, vārti un celiņš no /ielas nosaukums/ puses, bērnu rotaļu laukums un apstādījumi. Žoga izbūve 1959.gada projektā bija paredzēta tikai gar /ielas nosaukums/, bet ne kvartāla iekšpusē. Vietā, kur starp abiem zemesgabaliem šobrīd paredzēts izbūvēt žogu, bija plānots saimnieciskas nozīmes pagalms.

Dabā šobrīd pastāv vārti no /ielas nosaukums/ puses, celiņš no /ielas nosaukums/ puses un apstādījumi, ko pamatā veido ceriņkrūmi un koki, kā arī abiem īpašumiem kopēja pagalma zona.

No minētā tiesa secina, ka zemesgabala /adrese/ norobežošana no ēkas /adrese 3/ ar žogu nav tiesiska.

[4.3] Tā kā trešās personas būvniecības iecere neatbilst insolācijas noteikumiem un Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumiem, būvatļauja ir atceļama.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 13.jūlija spriedumu departaments iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteicēju pieteikumus noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka apbūvē ietverti arī labiekārtojuma elementi, tostarp koki un citi apstādījumi.

Apstāklis, ka normatīvo aktu regulējumā insolācijas noteikumi atsevišķi nenosaka ēkas un koku attālumu, nenozīmē, ka reālā situācijā šī ietekme nepastāv. Likumdevējs nevar paredzēt visus iespējamos dzīves gadījumus un situācijas, turpretim tiesību normas piemērotajam ir jāvadās no loģiskiem apsvērumiem katrā atsevišķā gadījumā un situācijā individuāli. Konkrētajā gadījumā insolācijas prasību ievērošana ir cieši saistīta tieši ar koku atrašanos zemes gabalā.

[5.2] Nepamatots ir tiesas secinājums par to, ka koku radītais apēnojums nav pielīdzināms ēkas radītajam apēnojumam.

Apēnojums ir fizikāla parādība, un aprēķini par apēnojuma ietekmi ir matemātiska rakstura, tātad abos gadījumos tā ir precīza zinātne, kas gaismas staru izplatīšanos procesu var izteikt skaitliskās attiecībās, mērāmos lielumos. Ja gaismas staru izplatīšanās ceļā ir šķērslis, tas neļauj gaismas stariem izplatīties iepriekšējā virzienā, un šķērslim nav būtiskas nozīmes, tas ir koks vai ēka, svarīgs ir šķēršļa esības fakts un tā lielums, lai noteiktu apēnojuma ietekmi uz telpu aiz šķēršļa.

[5.3] Nebūtiskas ir sezonālās koku pārmaiņas, jo lapu vainags kopumā nevar ietekmēt koka atrašanās vietu, bet apjoma maiņa tik vien kā ļaut dažiem gaismas stariem noteiktos laikapstākļos izlauzties cauri un krist uz kaimiņu ēku. Šādu situāciju nevar pielīdzināt speciālajā regulējumā, kas ietverts Ministru kabineta 2009.gada 3.februāra noteikumos Nr.102 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-08 „Daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamie nami" (turpmāk – Būvnormatīvs LBN 211-08), definētai „nepārtrauktai telpu insolācijai".

[5.4] Vērtējot insolācijas prasību ievērošanu, koku esība ir jāņem vērā attiecībā uz salīdzināmo situāciju, šobrīd objektīvi pastāvošo (ar kokiem) un nākotnē pieļaujamo (ar jaunbūvi).

[5.5] No Būvnormatīvā LBN211-08 ietvertā regulējuma par insolācijas prasību nodrošināšanu izriet: 1) pirms noteikt būvniecības ieceres pieļaujamo ietekmi uz esošās ēkas insolāciju, ir vērtējama pašreizējā situācija, lai pārliecinātos, kādi insolācijas rādītāji ir katrā atsevišķā dzīvoklī, atsevišķās tā dzīvojamās telpās, vai insolācijas rādītāji jau pašreizējā stāvoklī nav zem minimālā rādītāja; 2) no iegūtā rezultāta plānotās būvniecības ieceres īstenotājs var izvērtēt, kādi būvprojekta risinājumi ir pieļaujami līdz minimālajam rādītājam vai zem tā, ievērojot konstatēto vēsturiski izveidojušos situāciju un to nepasliktinot.

[5.6] Konkrētajā gadījumā esošie koki reālajā dzīvē patiešām arī noēno kaimiņu ēkas dzīvojamās telpas. Formāls arguments par to, ka esošā insolācijas prasību izpētes metodika neparedz ņemt vērā kokus, kā arī skaidra tiesību regulējuma neesība noved pie absurda – dzīvojamā telpā saules gaisma neiespīd, jo traucē koki, tomēr insolācijas prasības šim īpašumam tiek nodrošinātas, jo formāli koki neeksistē.

[5.7] Attiecībā uz dzīvokli Nr.1 un Nr.10 insolācijas prasības pirms būvniecības ieceres jau ir mazākas par minimālo rādītāju, bet pēc ieceres realizācijas paliks nemainīgas, tātad situācija atbilst Būvnormatīva LBN 211-08 41.punkta nosacījumiem.

Attiecībā uz dzīvokli Nr.3 un Nr.12 priekšroka ir dodama trešās personas insolācijas aprēķinā konstatētajiem apstākļiem, jo koku ietekme ir jāņem vērā, tā atspoguļo patieso situāciju pirms būvniecības ieceres, kā arī sniedz objektīvāku un patiesāku redzējumu salīdzināmiem apstākļiem.

[5.8] Tādējādi būvniecības iecere attiecībā uz ēku /adrese 3/ veido tādu insolācijas rādītāju ietekmi, kas nav pretrunā ar Būvnormatīva LBN 211-08 39.punkta prasībām un ir atbilstoša Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 296.punkta nosacījumiem, tāpat arī Būvnormatīva LBN 211-08 41.punktam un Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 296.3.apakšpunkta izņēmuma gadījumam.

[5.9] No ierakstiem zemesgrāmatā zemesgabalam /adrese/ nav konstatējami tādi apgrūtinājumi, kas nostiprināti par labu kaimiņu ēkas /adrese 3/ īpašniekiem, tostarp ceļa vai kājceļa servitūti, pagalma koplietošana un kopīga uzturēšana. Pieteicēju iebildumi pret žoga būvniecību saistīti ar vēsturiski izveidojušos situāciju, kurā pieteicēji izmanto zemesgabalu /adrese 3/ un /adrese/ infrastruktūru kā kopējo pagalmu. Tomēr lietā nav pierādīta funkcionālā saistība starp zemesgabalu un ēku /adrese 3/.

Tas, ka pieteicēji strīdus teritoriju izmanto, neliecina, ka šī teritorija automātiski ir jāatzīst par iekšpagalmu tiesību normu izpratnē un ka pieteicējiem uz šo teritoriju rodas tiesības saistībā ar paredzēto būvniecību. Tātad faktiskā zemesgabala lietošana nedod tiesības kaimiņu ēkas īpašniekiem uz viņu likumīgo tiesību atzīšanu, ja šādas tiesības nav nodibinātas uz tiesiska darījuma vai likuma pamata.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 13.jūlija spriedumu trešā persona iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteicēju pieteikumus noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norādīts turpmāk minētais.

[6.1] Tiesa nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 154.panta noteikumus, nesniedzot pienācīgu pamatojumu, kādēļ tā priekšroku ir piešķīrusi pieteicēju iesniegtajam insolācijas aprēķinam, nevis trešās personas iesniegtajam aprēķinam.

Trešās personas insolācijas aprēķinu sagatavojuši sertificēti arhitekti ar patstāvīgas prakses tiesībām projektēšanā, ar plašu pieredzi, iepretim pieteicēju insolācijas aprēķina sagatavotājam bez šādas kvalifikācijas un redzamas pieredzes.

Trešās personas insolācijas aprēķinā izmantota licencēta programma ArchiCAD, programmā ievadot visus izejas datus – adresi, koordinātes, laika

joslas, iepretim pieteicēju izmantotajai programmatūrai, kas esot viegli vispārpieejama internetā, un par kurā ievadīto datu apjomu dokumenta sagatavotājs nav sniedzis pietiekami saprotamas ziņas. Nav saprotams, kurš un kā ieguvis būvju siluetu un augstumu uzmērījumus.

Trešās personas insolācijas aprēķinā veikta esošās situācijas dabā fiksācija un izvērtējums dažādos gadalaikos, iepretim pieteicēju insolācijas aprēķinam, kurā izmantoti tikai modelēti dati.

Saskaņā ar pieteicēju insolācijas aprēķina veicēja apliecinājumu tā aprēķinos jāņem vērā iespējamā kļūda +/-10 minūtes, kas kopumā rada būtisku ietekmi uz visiem aprēķiniem.

Minēto apsvērumu dēļ būtu taisnīgi, loģiski un racionāli trešās personas iesniegtajam insolācijas aprēķinam lietā piešķirt prioritāti.

[6.2] Tiesa nav devusi vērtējumu Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas dekāna /pers. D/ un Ekonomikas ministrijas sniegtajam viedoklim.

[6.3] Tiesas pieeja, uzskatot, ka, veicot insolācijas aprēķinus, koku radītais noēnojums nav ņemams vērā, ir acīmredzami nekorekta, jo faktiski šādas idejas ietekmē tā tiesu praksē ievieš aplamu un realitātei neatbilstošu ideju, ka apbūve nav saistāma ar kokiem, jo koki to neietekmē.

[6.4] Būvatļauja faktiski izdota jaunas būvniecības realizācijai. Tā kā Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 361.punkts (kas vērtējama kā speciālā tiesību norma) imperatīvi noteic, ka šo noteikumu 359.punkts neattiecas uz jaunveidojamu daudzdzīvokļu namu apbūvi, tad pieteicēju viedoklis par žoga būvniecības nepieļaujamību minēto tiesību normu tvērumā vērtējams kritiski. Izskatāmajā lietā ir piemērojams tikai Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 304.punkts, kas paredz, ka viena zemesgabala pagalmu vai tā daļu nevar uzskatīt par cita zemesgabala pagalmu vai tā daļu. Tiesa minētos apsvērumus nav vērtējusi.

[6.5] Lai pastāvētu pamats Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 359.punkta attiecināšanai uz būvatļauju, nekustamo īpašumu funkcionālās saistības faktam ir jābūt juridiski pamatotam un saistošam, kas konkrētajā gadījumā nav konstatējams.

Patiesībā tas, ko pieteicēji apzīmē kā „funkcionālā nepieciešamība", ir neapmierinātība ar sagaidāmajām subjektīvajām neērtībām – liegumu turpmāk bez tiesiska pamata turpināt izmantot laika gaitā ierasto piebrauktuvi, stāvlaukumu un līdzās esošo zaļo zonu.

[6.6] Nav nekāda pamata pieteicēju apgalvojuma, ka nav izpildītas normatīvo aktu prasības par pagalmu platību ievērošanu, jo pieteicēji nav ņēmuši vērā, ka apbūves tehniskie rādītāji, tajā skaitā minimālie pagalmu gabarīti, tiek aprēķināti konkrētam zemes gabalam, nevis kompleksi kopā ar kaimiņu zemes gabalu.

[7] Pieteicēji /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un dzīvokļu īpašnieku biedrība „/Nosaukums A/" rakstveida paskaidrojumā par departamenta un trešās personas apelācijas sūdzībām uzskata tās par nepamatotām un atsaucas uz pieteikumā paustajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[7.1] Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Vispārīgie apbūves noteikumi) sniegtajam apbūves skaidrojumam apbūve ir visa veida būvju kopums, kas neietver kokus. Arī no Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 2.1, 2.7., 2.48.apakšpunktiem un noteikumiem par insolāciju izriet, ka apstādījumi nav ņemami vērā, veicot insolācijas aprēķinus. Attiecīgi koki nav ietverami insolācijas aprēķinos.

[7.2] Pieteicēju viedoklim, ka insolācijas aprēķinā nav ņemami vērā pagalmā augošie koki, pievienojas arī insolācijas prasību izstrādātāja Ekonomikas ministrija un starptautiski atzīts arhitektūras doktors /pers. D/. Vērtējot to kopsakarā ar pieteicēju norādīto normatīvo regulējumu, nav rodams pamats departamenta un trešās personas apgalvojumam, ka koki insolācijas aprēķinā ir jāņem vērā.

[7.3] Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumi nenosaka, kādā veidā ir jāizpaužas 359.punktā noteiktajai nekustamo īpašumu funkcionālajai saistībai – ka tai būtu jābūt reģistrētai zemesgrāmatā vai kā savādāk noformētai. Tādēļ pietiek konstatēt, ka šāda saistība vispār pastāv. Šādas saistības konstatēšanai šajā gadījumā ir pietiekami ar lietas materiālos esošo 1959.gada būvprojektu, no kura redzams, ka ēkas /adrese/ un /adrese 3/ ir izveidotas kā ēku komplekss ar kopīgu infrastruktūru un rekreācijas zonu. Turklāt arī trešā persona nenoliedz un pati apelācijas sūdzībā norāda, ka /adrese 3/ iedzīvotāji vēsturiski līdz šim vienmēr arī ir izmantojuši šo kopējo infrastruktūru un rekreācijas zonu.

[7.4] Nav pamatots trešās personas apgalvojums, ka būtu jāpiemēro Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 361.punkts.

[7.5] Gan Vispārīgie apbūves noteikumi, gan Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumi strikti nošķir apbūvi, kur ietilpst būves, no apstādījumiem, kur ietilpst koki.

Departaments lietā nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas pamatotu, ka koku ietekme uz ēku ir tāda pati kā plānotās ēkas ietekme.

[7.6] No pieteicēju insolācijas aprēķina Nr.1 ir konstatējams, ka dzīvokļa Nr.3 un Nr.12 vislabāk insolētās dzīvojamās telpas insolācija samazināsies zem minimāli noteiktā un pasliktinās vēsturiski izveidojušos insolāciju. Arī attiecībā uz dzīvokli Nr.1 un Nr.10 secināms, ka būvniecības iecere pasliktinās to insolāciju.

[7.7] Nav pareiza trešās personas apelācijas sūdzībā paustā argumentācija, ka priekšroka būtu dodama trešās personas insolācijas aprēķinam. Pieteicēju insolācijas aprēķinu ir veikuši konkrētajā jomā praktizējoši profesionāli speciālisti, tas ir veikts korekti, izmantojot atbilstošu metodoloģiju un ievērojot visas nepieciešamās prasības.

[8] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2017.gada 31.oktobra lēmumu, ievērojot to, ka ar būvatļaujas pārreģistrāciju būvatļaujas piešķirtās tiesības ir pārņēmusi SIA „/Nosaukums C/", trešā persona Kipras uzņēmums *ANNERT HOLDINGS LTD* aizstāts ar SIA „/Nosaukums C/".

Motīvu daļa

[9] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka apelācijas sūdzības ir nepamatotas, pieteicējas /Nosaukums B/ pieteikums ir noraidāms, bet pieteicēju /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" pieteikums ir apmierināms daļā.

[10] Saskaņā ar Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā pieejamo informāciju Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs/ierakstītais nekustamais īpašums /adrese/ (kadastra Nr./numurs/) sastāv no zemesgabala 883 m2 platībā, uz zemesgabala atrodas četrstāvu dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /numurs 2/.

Atbilstoši Rīgas pilsētas teritorijas plānojumam 2006.-2018.gadam (turpmāk – Plānojums) zemesgabals atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas vēsturiskais centrs" un UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas „Rīgas vēsturiskais centrs" teritorijā.

No lietas materiāliem izriet, ka 2013.gada 19.februārī zemesgabala īpašnieks iesniedza būvvaldei būvniecības iesniegumu – uzskaites karti daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas jaunbūvei un ēkas lit.001 rekonstrukcijai /adrese/ (turpmāk arī – objekts).

2013.gada 13.maijā būvvalde izsniedza plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.BV-13-2459-ap (turpmāk arī – PAU) ar derīguma termiņu līdz 2017.gada 13.maijam (*lietas 1.sējuma 176.-180.lapa*).

2014.gada 7.jūlijā būvvalde saskaņoja skiču projektu (*lietas 3.sējuma 69.lapa, 116.-141.lapa, 4.sējuma 2.-59.lapa*).

2015.gada 26.februārī būvvaldē iesniegts būvprojekts minimālā sastāvā (*lietas 3.sējuma 17.-114.lapa*).

2015.gada 30.martā Kipras uzņēmumam ANNERT HOLDINGS LTD izsniegta būvatļauja ar projektēšanas nosacījumiem, norādot, ka būvprojekts izstrādājams atbilstoši 2013.gada 13.maija PAU (*lietas 1.sējuma 181.-185.lapa*).

[11] 2014.gada 1.oktobrī spēkā stājās jaunais Būvniecības likums. Tādējādi strīdus objekta būvniecības process uzsācies iepriekšējā Būvniecības likuma darbības laikā.

Šādām situācijām piemērojams Būvniecības likuma pārejas noteikumu 5.pants, saskaņā ar kuru būvniecības procesi, kuri iesākti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pabeidzami vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā.

Tādējādi priekšnoteikumus būvniecības procesa turpināšanai noteic Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumi Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.500).

Atbilstoši minēto noteikumu 167.1.punktam, ja līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, atbildot uz būvvaldē iesniegto būvniecības iesniegumu, ir izsniegts plānošanas un arhitektūras uzdevums un tā derīguma termiņš nav beidzies, pasūtītājam ir tiesības plānošanas un arhitektūras uzdevuma derīguma termiņa laikā saņemt būvatļauju ar šo noteikumu prasībām atbilstošiem nosacījumiem, ja būvvaldē ir iesniegta attiecīgās grupas būvniecības ierosināšanai speciālajos būvnoteikumos noteiktā projekta dokumentācija. Būvvalde, izvērtējot iesniegto projekta dokumentāciju, izsniedz būvatļauju, projektēšanas nosacījumos norādot plānošanas un arhitektūras uzdevumā iekļautās prasības.

Noteikumu Nr.500 168.1.punktā ir noteikts, ka būvobjektiem, kuru projektēšana ir likumīgi uzsākta līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai un kuru projekta risinājumi atbilst attiecīgā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, būvvalde izsniedz būvatļauju ar projektēšanas un būvdarbu uzsākšanas nosacījumiem, kuri atbilstoši būves funkcijai noteikti speciālajos būvnoteikumos, ja pasūtītājs būvvaldē ir iesniedzis skiču projektu (plānošanas un arhitektūras uzdevuma termiņa laikā). Būvvalde, izvērtējot iesniegto projekta dokumentāciju, izsniedz būvatļauju, projektēšanas nosacījumos norādot plānošanas un arhitektūras uzdevumā iekļautās prasības.

Tādējādi gadījumos, kad PAU saņemts un būvprojektēšana likumīgi uzsākta pirms jaunā būvniecības regulējuma spēkā stāšanās, personai ir tiesības nomainīt PAU pret būvatļauju ar tajā ietvertiem projektēšanas noteikumiem, tādējādi aizsargājot būvniecība ierosinātāja tiesisko paļāvību uz to, ka jau veiktā izvērtējuma robežās būvniecība vispārīgi ir pieļaujama un persona var turpināt projektēšanu atbilstoši PAU izvirzītajām prasībām.

Respektīvi, tiesiski uzsāktās būvniecības procesa darbības, kuras veiktas līdz jaunā regulējuma spēkā stāšanās brīdim, likumdevējs akceptē, ļaujot turpināt būvniecības procesu atbilstoši jau jaunajam regulējumam. Pārbaudot, vai būvniecība ir bijusi uzsākta tiesiski, piemērojamas tās tiesību normas, kas bija spēkā attiecīgo darbību veikšanas un lēmumu pieņemšanas brīdī.

Ievērojot minēto, nav pamatots pieteicēju apgalvojums, ka līdz 2014.gada 1.oktobrim uzsāktā būvniecības procesos ietvaros veiktās darbības nav ņemamas vērā.

[12] Pieteicēji uzskata, ka būvatļauja ir prettiesiska šādu iemeslu dēļ:

1) nav veikta būvniecības publiska apspriešana, lai gan tāda bija jāveic, jo objekts pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus – tiks iznīcināta publiskā ārtelpa un likvidēta zaļā zona; iedzīvotājiem /adrese 3/ netiks nodrošināts pagalms; objekta būvniecība var sabojāt kaimiņu ēkas; objekta būvniecība negatīvi ietekmēs gruntsūdens līmeni.

2) būvprojekta izstrādē nav ievērotas insolācijas prasības;

3) nav ievērotas prasības pieļaujamajam apbūves blīvumam;

3) plānotais žogs starp nekustamo īpašumu /adrese 3/ un nekustamo īpašumu /adrese/ neatbilst apbūves noteikumiem.

Izvērtējot pieteicēju argumentu pamatotību, Administratīvā apgabaltiesa konstatē un secina turpmāk minēto.

Publiskā apspriešana

[13] Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi", kas bija spēkā būvniecības iesnieguma iesniegšanas brīdī, 35.punkts noteica, ka būvvalde 10 darbdienu laikā pēc būvniecības iesnieguma – uzskaites kartes reģistrācijas dienas izskata attiecīgās būvniecības ieceres atbilstību vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts), kā arī attiecīgajiem apbūves noteikumiem un izsniedz plānošanas un arhitektūras uzdevumu vai sniedz pamatotu rakstisku atteikumu, vai pieņem lēmumu par būvniecības publiskās apspriešanas rīkošanu saskaņā ar Būvniecības likuma 12.pantu.

Būvniecības likuma (spēkā līdz 2014.gada 1.oktobrim) 12.panta pirmā daļa noteica, ka pašvaldība, pirms tā pieņem lēmumu par būvniecību, nodrošina paredzētās būves publisku apspriešanu, ja būve būtiski: 1) pasliktina iedzīvotāju sadzīves apstākļus; 2) samazina nekustamā īpašuma vērtību; 3) ietekmē vidi, bet tai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu".

Minētā panta ceturtā daļa noteica, ka, izskatījusi būvniecības iesniegumu – uzskaites karti, būvvalde pieņem motivētu lēmumu, ar kuru nolemj rīkot vai nerīkot būves publisku apspriešanu.

Būvvaldes padome 2013.gada 28.februārī nolēma, ka publiskā apspriešana nav nepieciešama (*sēdes protokols Nr.8, lēmums Nr.8 lietas1.sējuma 168.-175.lapā*), jo nav konstatējami Būvniecības likuma 12.pantā noteiktie priekšnosacījumi. Lai gan minētajā protokolā nav iekļauts izvērsts lēmuma pamatojums, tādu ir sniegusi būvvalde 2014.gada 6.novembra atbildē dzīvokļu īpašnieku biedrībai „/Nosaukums A/" (*lietas 1.sējuma 191.-195.lapa*).

[14] Saskaņā ar Būvniecības likuma 12.panta otro daļu pašvaldība apbūves noteikumos var paredzēt arī citus gadījumus, kad rīkojama būves publiska apspriešana.

Rīgas apbūves noteikumu (redakcijā, kas bija spēkā būvvaldes padomes lēmumā pieņemšanas brīdī) 608.punkts regulē būvniecības publisko apspriešanu. 608.5.punktā uzskaitīti faktori, kuri tiek uzskatīti par tādiem, kas būtiski pasliktina iedzīvotāju sadzīves apstākļus, un tie ir:

608.5.1. būvniecības rezultātā esošo būvju insolācija tiek samazināta līdz normatīvi pieļautajai minimālajai insolācijai laika posmā no 22.marta līdz 22.septembrim un izsauļojuma intervāla samazinājums ir vairāk kā divas reizes (šis nosacījums neattiecas uz būvniecību Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonas teritorijā);

608.5.2. tiek būtiski samazināta insolācija neapbūvētajos zemesgabalos ziemeļos no apbūvējamā zemesgabala tādā veidā, ka šajos zemesgabalos nākotnē varētu būt apgrūtināta apbūves tiesību pilnvērtīga realizācija saskaņā ar atļauto izmantošanu;

608.5.3. būve paredzēta publiskās ārtelpas teritorijā;

608.5.4. būve ekspluatācijas laikā būs vai negadījuma gadījumā var kļūt par piesārņojuma avotu (troksnis, kaitīgi izmeši augsnē, ūdenī, gaisā, vibrācija, elektromagnētiskie viļņi, sprādzienbīstamības, radioaktīvs piesārņojums un tml.);

608.5.5. būvdarbi paredzēti sarežģītā pilsētbūvnieciskā situācijā (piemēram, perimetrālas apbūves situācijā, būvei paredzēti divi vai vairāki pazemes stāvi, u.c.);

608.5.6. būve izmainīs gruntsūdens līmeni vēsturiskās apbūves teritorijā;

608.5.7. paredzēts izbūvēt transportlīdzekļu novietni ar ietilpību virs 50 automašīnām Rīgas domes 2006.gada 14.novembra saistošajos noteikumos Nr.60 „Par gaisa piesārņojuma teritoriālo zonējumu" noteiktajā II piesārņojuma zonā vai transportlīdzekļu novietni ar ietilpību virs 500 automašīnām III piesārņojuma zonā.

608.7.punktā uzskaitīti faktori, kuri tiek uzskatīti par vidi būtiski pasliktinošiem, un tie ir šo saistošo noteikumu 608.5.punktā minētie ar vidi saistītie faktori, kā arī šādi faktori:

608.7.1. būve vai tās labiekārtojums izmaina esošo reljefu vairāk kā par 1,3 m (šis kritērijs nav attiecināms uz atsevišķu bedru aizbēršanu);

608.7.2. tiek būtiski mainīta krasta līnija ūdenstilpēm ārpus ostas teritorijas.

Saskaņā ar 608.8.punktu būvvalde var ņemt vērā arī citus apstākļus, kas liecina, ka būve būtiski pasliktinās iedzīvotāju sadzīves apstākļus, samazinās nekustamā īpašuma vērtību vai ietekmēs vidi, argumentus par šiem apstākļiem ietverot lēmumā, ar kuru tiek noteikta publiskās apspriešanas nepieciešamība.

Izvērtējot minētās tiesību normas kopsakarā ar pieteicēju norādītajiem apstākļiem, apgabaltiesa nekonstatē tādu faktoru pastāvēšanu, kas liecinātu par būtisku apkārtējo iedzīvotāju sadzīves apstākļu pasliktināšanos un būtisku ietekmi uz vidi strīdus objekta būvniecības gadījumā.

[15] Pieteicēji nepamatoti norāda, ka objekts tiks būvēts publiskajā ārtelpā.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 1.panta 4.punktu publiskā ārtelpa ir ielas, bulvāri, laukumi, parki, skvēri, krastmalas, kvartālu telpa, pagalmi, kas bez ierobežojumiem pieejami sabiedrībai neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas.

Savukārt Rīgas apbūves noteikumu (redakcijā, kas bija spēkā būvvaldes padomes lēmuma pieņemšanas brīdī) 2.79.punktā noteikts, ka publiskā ārtelpa ir ielas, kas noteiktas ar sarkano līniju robežām, laukumi, mežs un mežaparki, parki, skvēri, krastmalas, kas pieejami sabiedrībai.

No lietas materiāliem izriet, ka apbūvējamo zemesgabalu aizņem četrstāvu dzīvojamā ēka, pagalms ar kokiem, kas piekļaujas ielai, iebraucamais ceļš, bet no ielas tie norobežoti ar žogu un vārtiem. Tādējādi nevar uzskatīt, ka apbūvējamā teritorija kā zaļā zona ir brīvi, bez ierobežojumiem pieejama visai sabiedrībai. Ja arī vēsturiski ir izveidojies, ka zemesgabalu, lai pārvietotos uz savu īpašumu, izmanto kaimiņu dzīvojamo ēku iedzīvotāji, tas šo zemesgabalu nepadara par publiski pieejamu ikvienam.

Pieteicēji norāda, ka būvvalde pati ir atzinusi, ka apbūvējamā teritorija ir publiska ārtelpa, jo projektēšanas nosacījumos iekļāvusi prasību projekta izstrādei rīkot atklātu arhitektūras ideju konkursu, kāds saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 14.pantu rīkojams jaunu ēku būvniecībai Rīgas vēsturiskā centra publiskajā ārtelpā.

Minētās normas piemērošana, izvirzot projektēšanas nosacījumus, nenozīmē apbūvējamās teritorijas atbilstību publiskās ārtelpas statusam. Tas nosakāms pēc likumā izvirzītajiem priekšnosacījumiem, kādi konkrētajā gadījumā nav konstatējami.

Ievērojot minēto, pieteicēju argumenti par publiskās ārtelpas iznīcināšanu, zaļās zonas likvidēšanu ir nepamatoti, un nav pamata atzīt, ka pastāvēja Rīgas apbūves noteikumu 608.5.3.apakšpunktā noteiktais faktors publiskās apspriešanas rīkošanai.

[16] Pieteicēji norāda, ka objekta būvniecība izmainīs gruntsūdens līmeni un negatīvi ietekmēs blakus ēku tehnisko stāvokli. Kā apstiprinājumu tam, pieteicēji norāda uz būvniecību /adrese 4/, tieši blakus paredzētajai būvniecībai /adrese/, kad būvniecības laikā applūda ēkas /adrese 2/ pagrabs un ēkai tika konstatētas plaisas.

Par bojājumu faktu pieteicēji iesnieguši dzīvojamās ēkas /adrese 2/ tehniskās apsekošanas un ekspertīzes atzinumus, līgumu ar būvniekiem par bojājumu novēršanu (*lietas 1.sējuma 48.-85.lapa*).

Izvērtējot minētos pieteicēju argumentus, apgabaltiesa piekrīt pieteicējiem, ka būvniecības rezultātā var rasties izmaiņas grunts apstākļos, kas var ietekmēt apkārtējās ēkas. Tomēr, lai apgalvotu, ka konkrētā būvniecība būtiski ietekmēs kaimiņu zemesgabalu hidroloģisko režīmu un kaimiņu ēku drošību un ka izstrādātais būvprojekts šos apdraudējumus nenovērš, ir jābūt uzrādītiem attiecīgiem objektīviem pierādījumiem, kādus apgabaltiesa lietā neatrod. Pieteicēju iesniegtie pierādījumi apliecina citas būvniecības darbu veikšanas rezultātā radušos bojājumus, tādēļ tie nav attiecināmi uz izskatāmās lietas apstākļiem.

Vispirms jau jāuzsver, ka šobrīd būvniecība ir tikai būvprojektēšanas stadijā un būvvalde vēl nav veikusi būvprojekta atbilstības būvniecības regulējošajiem normatīvajiem aktiem izvērtējumu. Tāpat jānorāda, ka būvniecības ietekme uz grunti tiek pētīta jau pirms būvprojektēšanas uzsākšanas, par ko liecina arī PAU iekļautā prasība veikt ģeotelpisko izpēti ar mērķi noteikt un prognozēt būves pamatnes grunts un ģeoloģiskās vides stiprības, deformācijas īpašības. Attiecīgi izpētē iegūtie rezultāti tiek ņemti vērā projektēšanas laikā, atrodot piemērotāko risinājumu tostarp arī lietusūdeņu, kas ietekmē gruntsūdens līmeni, savākšanai un notecei.

Tā kā nav izslēgts, ka arī tiesiskas būvniecības darbu izpildes gadījumā var tikt nodarīti zaudējumi trešo personu mantai, Būvniecības likuma 20.pants paredz pienākumu būvdarbu veicējam apdrošināt savu civiltiesisko atbildību par tā darbības vai bezdarbības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

Izvērtējot apstākli, ka apbūvējamais zemesgabals atrodas perimetrālās apbūves teritorijā, apgabaltiesa atzīst, ka būvvalde pamatoti secināja, ka šajā gadījumā šis apstāklis nav vērtējams kā sarežģīta pilsētbūvnieciskā situācija, jo atbilstoši būvniecības iecerei projektējamais būvapjoms pieslēdzas pie rekonstruējamās ēkas, veidojot slēgtu perimetrālu apbūvi, taču zemesgabala ziemeļu puse nav apbūvēta, līdz ar to būvdarbus nesarežģī pieslēgšanās

esošai apbūvei. Attiecīgi nav konstatējams Rīgas apbūves noteikumu 608.5.5.apakšpunktā noteiktais faktors publiskās apspriešanas rīkošanai.

[17] Apkopojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka būvvaldes 2013.gada 28.februāra lēmums nerīkot būves publisku apspriešanu ir tiesisks.

Tālāk Administratīvā apgabaltiesa pārbaudīs, vai līdz ar jaunā Būvniecības likuma spēkā stāšanos ir mainījies būvniecības publiskās apspriešanas regulējums un vai tas ietekmē trešās personas tiesības saņemt būvatļauju.

Saskaņā ar Būvniecības likuma (redakcijā uz pārsūdzētās būvatļaujas pieņemšanas brīdi) 14.panta trešās daļas 1.punktu, izskatot būvniecības ieceres iesniegumu, būvvalde atkarībā no būvniecības ieceres veida lemj par būvatļaujas izdošanu, atteikumu izdot būvatļauju vai būvniecības ieceres publisku apspriešanu.

Būvniecības likuma 14.panta piektā daļa paredz, ja blakus dzīvojamai apbūvei ir ierosināta tāda objekta būvniecība, kurš var radīt būtisku ietekmi (smaku, troksni, vibrāciju vai cita veida piesārņojumu), bet kuram nav piemērots ietekmes uz vidi novērtējums, būvvalde nodrošina būvniecības ieceres publisku apspriešanu un tikai pēc tam pieņem lēmumu par ierosinātā objekta būvniecības ieceri. Pašvaldība saistošajos noteikumos var paredzēt arī citus gadījumus, kad rīkojama būvniecības ieceres publiska apspriešana.

Atbilstoši Rīgas apbūves noteikumu (redakcijā uz pārsūdzētās būvatļaujas izdošanas brīdi) 9.punktam Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijā ievēro Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumu, Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumus Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi" un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu apbūvējamais zemesgabals atrodas centru apbūves teritorijā JC2 un JC4 (*lietas 3.sējuma 15.lapa*).

Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 443., 444. un 458.punktā noteiktajam centru apbūves teritorijā publiskās apspriešanas procedūra piemērojama transportlīdzekļu novietnes, mehānisko transportlīdzekļu remontdarbnīcas; degvielas uzpildes stacijas (ārpus Rīgas vēsturiskā centra un Ķīpsalas vēsturiskās daļas robežām), 110 kV un 330 kV apakšstacijas, dzīvnieku viesnīcas, noteiktos gadījumos ražošanas būvju, kā arī viesnīcu būvniecības iecerēm.

Tā kā trešās personas būvniecības ieceres objekts neatbilst nevienam no Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumos minētajiem objektiem, kuriem obligāti nepieciešama publiska apspriešana, un tas nav atzīstams par tādu objektu, kurš var radīt būtisku ietekmi (smaku, troksni, vibrāciju vai cita veida piesārņojumu), secināms, ka būvvalde, izskatot trešās personas būvniecības ieceri, pamatoti nelēma par publiskas apspriešanas rīkošanu.

Apbūves blīvums, pagalms un žogs

[18] Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 257.punktu apbūves blīvums raksturo ar virszemes ēkām apbūvējamo zemesgabala daļu. To izsaka procentos, kā visu virszemes ēku apbūves laukumu summas attiecību pret zemesgabala platību.

Apbūvējamais zemesgabals atrodas Rīgas vēsturiskā centra teritorijā, kurai saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojuma grafiskās daļas plānu „Rīgas vēsturiskā centra kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanas un attīstības plāns" noteikts maksimālais apbūves blīvums 60%.

Pārsūdzētajā būvatļaujā norādīts, ka būvprojekts izstrādājams atbilstoši 2013.gada 13.maija PAU. Savukārt PAU ir norādīts, ka objektā maksimālais apbūves blīvums ir 60%.

Pārbaudot 2015.gada 26.februārī būvvaldē iesniegto būvprojektu minimālā sastāvā, Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka saskaņā ar būvprojekta ģenerālplānu apbūves laukums ir 515 m2, bet apbūves blīvums 58,6% (*lietas 4.sējuma 31.lapa*).

[19] Pieteicēji apgalvo, ka būvprojektā apbūves blīvumā nav ieskaitīta būves daļa, kas apzīmēta ar ciparu 8 „labiekārtojuma zona", lai arī faktiski tur ir paredzēta ēka.

Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 252.punktam apbūves laukums ir laukuma projekcija cokola stāva līmenī, kuru ierobežo ēkas ārējais perimetrs, ieskaitot izvirzītas daļas. Apbūves laukumā ieskaita laukumus zem ēkām (vai to daļām), kuras izvietotas uz stabiem, caurbrauktuvju laukumus zem ēkām, kā arī laukumus zem lieveņiem, terasēm un ārējām kāpnēm.

Virszemes apbūves laukuma platībā zemesgabalā neieskaita zemes līmenī neapbūvētu platību vai apstādījumu platību, ja tās atrodas zem būves vai tās daļas, kura pacelta virs zemes vismaz 3,5 m (252.4.apakšpunkts).

No ģenerālplānā, novietnes shēmas (*lietas 6.sējuma 117.lapa*) un trešās personas paskaidrojumiem izriet, ka ar ciparu 8 ir apzīmēta labiekārtojuma zona, kas ir neapbūvētā platība un tā atrodas zem būves daļas, kura pacelta virs zemes vismaz 3,5 m. Līdz ar to minētā teritorija nav

jāieskaita apbūves laukumā.

Pieteicēji norāda, ka apbūvējamā laukumā nepamatoti nav ieskaitīta jaunbūvējamās ēkas caurbrauktuve, jo tā ir zemāka par normatīvi pieļaujamo minimālo augstumu (3,5 metri).

Saskaņā ar būvprojektu caurbrauktuves augstums ir plānots 3,44 m *(lietas 3.sējuma 84., 89.lapa*). Tādējādi augstuma neatbilstība ir tikai seši centimetri un caurbrauktuves vidū esošais izvirzījums arī ir salīdzinoši neliels. Apgabaltiesas ieskatā šādas minimālas neatbilstības nav pietiekamas, lai caurbrauktuvi ieskaitītu apbūvējamā platībā un attiecīgi secinātu, ka konkrētā apbūve nav pieļaujama. Turklāt esošajā būvniecības procesa stadijā būvprojekts ir izstrādāts tikai minimālā sastāvā. Tas nozīmē, ka šie tehniskie rādītāji var tikt precizēti. To tiesai apstiprināja arī būvprojekta izstrādātājas SIA „/pers. E/ projektu birojs" amatpersona, sertificēta arhitekte /pers. E/ (sk. *Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 30.marta tiesas sēde protokolu, audioieraksts 01:27:17 – 02:08:45*).

Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka pieļaujamais apbūves blīvums būvprojektā ir ievērots.

[20] Pieteicēji nepamatoti apgalvo, ka būvniecības dēļ samazināsies dzīvojamās ēkas /adrese 3/ pagalms.

Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 2.57.apakšpunktam pagalms ir ar ēkām neaizņemtā apbūves zemesgabala daļa, kurā izvieto nepieciešamos piebraucamos ceļus, autostāvvietas, kā arī funkcionāli un ainaviski iekārto ar dažādiem labiekārtojuma elementiem un apstādījumiem.

Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 307.1.apakšpunkts paredz, ka perimetrālas apbūves teritorijās zemesgabalā ir viens vismaz 136 m2 liels pagalms, kas nav priekšpagalms, un tā platums visā pagalma garumā vai pagalma vidējais platums ir vismaz 8,6 m.

Lietā nav strīda, ka objekta būvprojektā paredzētais pagalms atbilst apbūves noteikumos izvirzītajām prasībām. Taču pieteicēji uzskata, ka būvniecības dēļ samazināsies ēkas /adrese 3/ pagalms, jo uz zemesgabalu robežas saskaņā ar būvprojektu tiks izbūvēts žogs.

Atbilstoši Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 304.punktam viena zemesgabala pagalmu vai tā daļu nevar uzskatīt par cita zemesgabala pagalmu vai tā daļu.

No būvprojekta izriet, ka dzīvojamās ēkas /adrese 3/ iekšpagalmu neietekmēs būvniecība, jo tā ir paredzēta tikai zemesgabala /adrese/ robežās. Ēkas /adrese 3/ iekšpagalms jau vēsturiski ir ticis izveidots mazāks nekā to pieļauj šobrīd spēkā esošie apbūves noteikumi. Apstāklī, ka ēkas /adrese 3/ iedzīvotāji vairs nevarēs izmantot kaimiņu zemesgabalu ierastajiem mērķiem (piemēram, automašīnu novietošanai vai atpūtai apstādījumu zonā), nav saskatāms minēto iedzīvotāju tiesību aizskārums.

[21] PAU nosacījumi pieļauj un būvniecības iecere paredz nekustamos īpašumus /adrese 3/ un /adrese/ atdalīt ar žogu.

Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 359.punkts aizliedz nožogot zemesgabalus, kur atrodas daudzdzīvokļu nams vai nami, kas ir funkcionāli saistīti ar blakus esošajiem daudzdzīvokļu namiem un veido kopēju teritoriju ar vienotu publisko infrastruktūru un vienotiem teritorijas labiekārtojuma risinājumiem (apstādījumi, gājēju celiņi, soliņi, apgaismojums, bērnu rotaļu laukumi, sporta laukumi u.c.), izņemot, ja teritorijas kopēja nožogošana ir bijusi paredzēta attiecīgo daudzdzīvokļu namu kompleksa vēsturiskajos daudzdzīvokļu namu būvniecības būvprojektos vai teritorijas norobežošana paredzēta detālplānojumā.

Tādējādi norma attiecas uz zemesgabaliem, uz kuriem atrodas daudzdzīvokļu ēka/ēkas.

Savukārt Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 361.punkts paredz, ka šo noteikumu 359.punkts neattiecas uz jaunveidojamu daudzdzīvokļu namu apbūvi.

Izskatāmajā gadījumā uz abiem zemesgabaliem /adrese 3/ un /adrese/ atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Līdz ar to, neraugoties, ka būvprojekts paredz arī jaunbūves būvēšanu, noteikumu 359.punktā noteiktais izņēmums nav piemērojams.

Tālāk noskaidrojams, vai šīs abas minētās ēkas ir funkcionāli saistītas un veido kopēju teritoriju ar vienotu publisko infrastruktūru un vienotiem teritorijas labiekārtojuma risinājumiem.

[22] Saskaņā ar ēkas ar lit.001 /adrese/ inventarizācijas lietu četru stāvu dzīvojamā ēka nodota ekspluatācijā 1910.gadā (*lietas 2.sējuma 210.lapa*).

Lietas materiālos atrodas 1939.gada 11.novembra būvprojekts, kas paredz žoga izbūvi /ielas nosaukums/ pusē zemesgabalam /adrese 3/. No būvprojektam pievienotā novietnes plāna redzams, ka 1939.gadā zemesgabals nav apbūvēts. Būvprojekta atsauksmēs Būvju direkcija norādījusi, ka uz gruntsgabala paredz turpmāk celt garāžu (*lietas 6.sējuma 159.lapa*).

No tiesā iesniegtā 1959.gada būvprojekta ģenerālplāna piecu stāvu dzīvojamai ēkai /adrese 3/ izriet, ka būvprojektā tika iekļauti arī apzaļumošanas un labiekārtojuma risinājumi tagadējā zemesgabala /adrese/ teritorijā, piemēram, vārti un celiņš no /ielas nosaukums/ puses, bērnu rotaļu laukums un apstādījumi. Žoga izbūve 1959.gada projektā bija paredzēta tikai gar /ielas nosaukums/. Vietā, kur starp abiem zemesgabaliem šobrīd paredzēts izbūvēt

žogu, bija plānots saimnieciskas nozīmes pagalms (*lietas 1.sējuma 41.lapa*).

Savukārt no lietā esošajām vairākām pēdējā laikā uzņemtajām ēku /adrese 3/ un /adrese/ pagalma fotogrāfijām redzams, ka no projektētajiem labiekārtojuma elementiem dabā šobrīd pastāv vārti no /ielas nosaukums/ puses, celiņš no /ielas nosaukums/ puses un apstādījumi, ko pamatā veido ceriņkrūmi un koki.

Izvērtējot minētos pierādījumus, apgabaltiesa uzskata, ka tie neapliecina ēkas ar lit.001 /adrese/ un ēkas /adrese 3/ funkcionālo saistību. Kā būtisks ir vērtējams fakts, ka ēka /adrese/ ir uzcelta gandrīz 50 gadus agrāk un tā ir tapusi brīvās Latvijas Republikas laikā. Savukārt ēkas /adrese 3/ būvniecība notikusi padomju laikos, kad īpašuma tiesības uz zemi piederēja tikai valstij. Attiecīgi apzaļumošanas un labiekārtojuma zonas izveidošana ēkai /adrese 3/ nav vērtējama kā ēkas /adrese/ un ēkas /adrese 3/ kopējais risinājums publiskai infrastruktūrai un teritorijas labiekārtojumam.

Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka būvprojektā paredzētā žoga izbūve starp zemesgabaliem ir tiesiska.

Insolācija

[23] Saskaņā ar Būvnormatīva LBN 211-08 (spēkā pārsūdzētās būvatļaujas izdošanas brīdī) 1.11.apakšpunktu insolācija ir saules radītais apgaismojums telpās. Saskaņā ar Būvnormatīva LBN 211-08 39.punktu dzīvojamo namu būvprojektu risinājumos jānodrošina dzīvojamo telpu nepārtraukta insolācija vismaz 2,5 stundas dienā laikposmā no 22.marta līdz 22.septembrim:

1. vienistabas, divu un triju istabu dzīvokļos - ne mazāk kā vienā istabā;

2. četru, piecu un sešu istabu dzīvokļos - ne mazāk kā divās istabās.

Būvnormatīva LBN 211-08 41.punkts noteic, ka šajos noteikumos noteiktās insolācijas prasības var neievērot, ja pašvaldība apbūves noteikumos ir noteikusi apbūves teritorijas, kurās ir īpaši sarežģīti pilsētbūvniecības apstākļi (kultūrvēsturiskā zona, pilsētas centra zona) un insolācijas rādītāji esošajās dzīvojamajās mājās ir nepietiekami. Minētajā gadījumā attiecīgajā teritorijā pieļaujams projektēt jaunu apbūvi vai dzīvojamās apbūves rekonstrukciju, ievērojot esošo vēsturiski izveidojušos insolāciju un to nepasliktinot.

Uz lietas izskatīšanas brīdi Būvnormatīvs LBN 211-08 ir zaudējis spēku. Tā vietā spēkā ir Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.340 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 211-15 „Dzīvojamās ēkas"", kuros insolācijas prasības nav mainījušās.

Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumos insolācijas (izsauļojuma) prasības noteiktas 296.punktā. 296.2.apakšpunkts nosaka, ka minimālo dzīvojamo telpu izsauļojumu neatkarīgi no ēkas tipa un stāvu skaita nosaka saskaņā ar Būvnormatīvu LBN 211-08. Atbilstoši 296.3.apakšpunktam 296.2.apakšpunktā noteiktās insolācijas prasības var neievērot Rīgas vēsturiskā centra teritorijā un Plānojumā noteiktajās perimetrālas apbūves teritorijās, kur vēsturiski izveidojušos pilsētbūvniecības apstākļu dēļ insolācijas rādītāji esošajās dzīvojamajās mājās (telpās) ir nepietiekami. Šādā gadījumā attiecīgajā teritorijā var veikt jaunu apbūvi vai dzīvojamās apbūves rekonstrukciju, saglabājot vēsturiski izveidojušos insolāciju, bet to nepasliktinot.

No Būvnormatīva LBN 211-08 normām un Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumiem, kas attiecas uz daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo namu insolāciju, izriet, ka ar insolāciju saprot dzīvojamo telpu izsauļojumu, kas izteikts laika vienībās, proti, cik ilgi telpā iespīd saule. Turklāt insolācija ir tieši saules radītais apgaismojums telpās, nevis dabiskais apgaismojums vai gaisma vispār.

Kā zināms, saules gaisma labvēlīgi ietekmē cilvēka veselību, emocionālo noskaņojumu, darbaspējas. Tā kā cilvēks dzīvoklī pavada lielu dzīves daļu, telpu izsauļojuma nodrošināšanai daudzdzīvokļu dzīvojamos namos ir izvirzītas konkrētas prasības, kas jāievēro šādu ēku būvniecībā. Proti, dzīvojamās ēkas, to novietojums, plānojums, orientācija pret debespusēm ir jāprojektē tā, lai ēkas dzīvojamās telpas saņemtu Būvnormatīvā LBN 211-08 noteikto minimālo insolāciju. Respektīvi, telpu insolācijas normatīvos rādītājus jānodrošina, izstrādājot piemērotu būvprojekta risinājumu. Turklāt šim risinājumam jābūt tādam, lai jaunbūvējamā ēka nodrošinātu citu jau esošo ēku insolāciju normatīvajos aktos noteiktajā minimālajā apjomā.

Izņēmums ir noteikts tādām apbūves teritorijām, kurām vēsturiski izveidojušos pilsētbūvniecības apstākļu dēļ insolācijas rādītāji esošajās dzīvojamajās mājās (telpās) ir nepietiekami. Šādā apbūves teritorijā jaunā būve nedrīkst pasliktināt jau tā nepietiekamo insolāciju esošajās dzīvojamās ēkās.

Mūsdienās telpu insolāciju aprēķina būves projektētājs, izmantojot arhitektūras projektēšanas datorprogrammas (AutoCAD, ArchiCAD, Revit), kas sevī ietver divdimensiju (2D) un trīsdimensiju (3D) rasēšanas, vizualizācijas, kā arī citas funkcijas, kuras izmantojot, izveido esošās apbūves modeli un apbūves modeli ar projektējamo ēku. Ņemot vērā Saules kustības trajektoriju attiecībā pret izveidoto modeli, programma spēj aprēķināt Saules krišanas leņķi pret objektu konkrētā laikā un konkrētā vietā, kas savukārt dod iespēju aprēķināt Saules spīdēšanas laiku uz interesējošās ēkas fasādes vai konkrētā telpā.

[24] Konkrētajā lietā ir strīds par to, vai trešās personas būvniecības ieceres realizācijas rezultātā tiks ievērotas insolācijas prasības blakus esošās dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvokļos.

Lai strīdu atrisinātu, noskaidrojams, kāda būs objekta ietekme uz pašreizējo ēkas /adrese 3/ dzīvojamo telpu insolāciju, salīdzinot ēkas /adrese 3/,

insolācijas rādītājus esošajā situācijā ar insolācijas rādītājiem, ņemot vērā plānoto būvi /adrese/.

Pieteicēji iesnieguši sertificēta arhitekta un būvinženiera izstrādātu projektējamās ēkas /adrese/ ietekmes izvērtējumu uz ēkas /adrese 3/, insolāciju (turpmāk – pieteicēju aprēķins), kurā konstatēts, ka būvprojekta risinājums negatīvi ietekmēs piecu dzīvokļu /adrese 3/ insolāciju (*lietas 1.sējuma 120. – 141.lapa*). Proti, pirmā stāva dzīvokļos Nr.1 un Nr.10, otrā stāva dzīvokļos Nr.3 un Nr.12 vēsturiski izveidojusies nepietiekama insolācija, trešā stāva dzīvoklī Nr.14 insolācija šobrīd atbilst Būvnormatīva LBN 211?08 prasībām, bet visos šajos dzīvokļos insolācija pasliktināsies objekta būvniecības gadījumā (*lietas 1.sējuma 136.lapa*).

Trešā persona būvniecības procesa gaitā ir sagatavojusi insolācijas aprēķinu (turpmāk – trešās personas aprēķins), kurā konstatēts, ka tiek ievērotas insolācijas prasības attiecībā uz minētajiem dzīvokļiem (*lietas 7.sējuma 4.-24.lapa*). Proti, pirmā stāva dzīvokļos Nr.1 un Nr.10, otrā stāva dzīvokļos Nr.3 un Nr.12 vēsturiski izveidojusies nepietiekama insolācija, bet būvniecības gadījumā esošā situācija netiks pasliktināta. Trešā stāva dzīvoklī Nr.14 insolācija atbilst Būvnormatīva LBN 211?08 prasībām, un to būvniecība neietekmēs (*lietas 7.sējuma 20.lapa*).

Pieteicēju aprēķins ēkas /adrese 3/ esošajai situācijai ir veikts, ņemot vērā visu dzīvojamai ēkai /adrese 3/ apkārt esošo apbūvi, bet neņemot vērā apbūvējamajā zemesgabalā augošos kokus (papeles).

Savukārt trešās personas aprēķins ēkas /adrese 3/ esošajai situācijai veikts, ņemot vērā visu dzīvojamai ēkai /adrese 3/ apkārt esošo apbūvi un apbūvējamajā zemesgabalā augošos kokus (papeles).

Kā redzams no abu aprēķinu rezultātiem, tie atšķiras. Proti, pieteicējas aprēķinā dzīvokļu Nr.1, 3, 10, 12 un 14 dzīvojamo telpu, kas atrodas /ielas nosaukums/ fasādes pusē, esošās insolācijas ilguma rādītāji ir lielāki, salīdzinotot ar trešās personas insolācijas rādītājiem minētajās telpās. Tā, piemēram, atbilstoši pieteicēju aprēķinam dzīvokļa Nr.1 dzīvojamā telpa Nr.4 /ielas nosaukums/ pusē tiek izsauļota 2 h 44 min (*lietas 1.sējuma 127.lapa*), bet atbilstoši trešās personas aprēķinam – 1 h 30 min. (*lietas 7.sējuma 15.lapa*).

Tādējādi koku radītā noēnojuma ierēķināšana vai neierēķināšana insolācijas aprēķinā ietekmē gala rezultātu. Līdz ar to pieteicēju un trešās personas aprēķini nav salīdzināmi, noskaidrojot iecerētās būves /adrese/ ietekmi uz dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvojamo telpu insolāciju. Attiecīgi apgabaltiesa nesalīdzinās un nevērtēs ne pieteicēju aprēķina, ne trešās personas aprēķina veicēju pieredzi, kvalifikāciju, izmantoto programmatūru, metodes.

Tālāk noskaidrojams, vai, aprēķinot ēkas insolāciju esošai situācijai, jāņem vērā ēkas tuvumā augošie koki, kuri rada ēkai noēnojumu.

[25] Ne Būvnormatīvs LBN 211-08, ne kāds cits normatīvais akts neparedz metodiku, kā nosakāma insolācija. Tāpat nekur nav identificēts precīzs to elementu kopums, kas ir jāņem vērā insolācijas aprēķinā.

Vispirms jau jāņem vērā, ka insolācijas prasības ir vienas no būvniecību reglamentējošām tehniskajām prasībām, kas saistāmas ar Būvniecības likuma 1.pantā ietverto mērķi nodrošināt kvalitatīvas dzīves vides radīšanu, nosakot efektīvu būvniecības procesa regulējumu. Tādējādi insolācijas jautājumi primāri ir saistāmi ar apbūvi.

Atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu 2.1.apakšpunktā dotajam skaidrojumam apbūve ir teritorijā ievietotu esošu vai plānotu ēku, inženierbūvju, inženierkomunikāciju un labiekārtojuma elementu kopums.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 2.48.apakšpunktu labiekārtojuma elementi ir elementi vides funkcionālās un telpiskās kvalitātes pilnveidošanai: celiņi, takas, mākslīgi veidoti ūdensobjekti, pieminekļi, skulptūras, vides mākslas objekti, strūklakas, nožogojumi, lapenes, pergolas, augu konteineri, atbalsta sienas, soliņi, atkritumu tvertnes, apgaismes ķermeņi u.c. dizaina elementi un mazās arhitektūras formas, bērnu rotaļu ierīces, aktīvās atpūtas iekārtas un sporta pēļu laukumi, skeitparki u.tml. Savukārt koki Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu izpratnē pieder pie apstādījumiem (2.7.apakšpunkts).

Apkopojot minēto, secināms, ka apbūve ir visa veida būvju kopums. Tādēļ

apgabaltiesa nepiekrīt departamenta un trešās personas viedoklim, ka koki ir ar apbūvi saistāms elements.

Koki ir pilsētvides elementi, bet tie nav uzskatāmi par pilsētbūvnieciskiem elementiem. Neapšaubāmi tie pilsētvidē rada arī noēnojumu, tāpēc Vispārīgo apbūves noteikumu 137.punkts paredz, ka teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma apbūves noteikumos var noteikt arī prasības no būvēm un labiekārtojuma elementiem līdz kokiem un krūmiem.

Taču, vērtējot insolāciju, atbilstoši būvnormatīvu prasībām jāņem vērā tieši pilsētbūvnieciskie apstākļi. Tādējādi secināms, ka būvnormatīvos noteikto insolācijas rādītāju noskaidrošanā apbūvei esošajā situācijā kokus nav paredzēts ņemt vērā.

To, ka šādi Būvnormatīva LBN 211?08 prasības insolācijas aprēķinos piemēro arī praksē, apstiprina Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes dekāns, profesors, arhitektūras doktors /pers. D/, kurš norāda, ka insolācijas aprēķinos tradicionāli ievērtē to pilsētvides elementu ietekmi, kuri atkarībā no Saules stāvokļa noteiktās dienas stundās rada pastāvīgu un nepārprotamu prognozējamu noēnojumu – ēkas un būves. Apstādījumu (t.sk. koku, krūmu, u.c.) radītā noēnojuma ievērtēšanai telpu insolācijas aprēķinos regulējums Latvijā nav izstrādāts. Latvijā nav arī veikti pētījumi par dažādām koku sugām raksturīga noēnojuma intensitāti. Lai gan apstādījumi var ietekmēt telpu insolāciju, īpaši Būvnormatīva LBN 211?08 noteiktajā laika posmā no 22.marta līdz 22.septembrim, kad lapu kokiem ir izveidojusies noturīga lapotne, iepriekš minētā regulējuma trūkuma dēļ šo ietekmi parasti neievērtē (*lietas 7.sējuma 32.lapa*).

[26] Trešā persona iesniegusi Latvijas Arhitektu savienības atzinumu, kurā norādīts, lai arī nepastāv nekādu norādījumu par to, vai un kā esošie stādījumi un koki būtu jāievērtē insolācijas aprēķinos, esošās situācijas izvērtējumam speciālists var sagatavot aprēķinu brīvā formā. Tādā gadījumā būtu iespēja lietu izskatīt pēc būtības – lai būvniecības vai ar to saistīto darbību rezultātā nepasliktinātos esošā faktiskā insolācijas situācija kaimiņu īpašumos. Tādā gadījumā, veicot faktiskā noēnojuma aprēķinu, noteikti būtu jāievērtē un jānorāda arī to apstākli, cik daudz laika periodā no 22.marta līdz 22.septembrim attiecīgās sugas koki ir pilnā lapotnē. Tad to lapotne neapšaubāmi ietekmē un nosaka kopējā radītā faktiskā noēnojuma lielumu. Šādu izziņu par lapotnes esības periodu varētu sniegt, piemēram, apzaļumošanas vai mežkopības speciālists. Nekādu citu normatīvu koku radītā noēnojuma pielīdzināmības vai ilglaicības noteikšanai vai ievērtēšanai nepastāv (*lietas 7.sējuma 155.lapa*).

No minētā atzinuma izriet, ka objektīvai esošās insolācijas situācijas noteikšanai, insolācijas aprēķinā var ņemt vērā esošos apstādījumus, tajā skaitā kokus, taču tādā gadījumā atzinuma sniedzēja ieskatā noteikti būtu jāņem vērā laiks, kad konkrētas sugas koki laika periodā no 22.marta līdz 22.septembrim atrodas pilnā lapotnē, jo tikai tad tie ietekmē noēnojumu.

[27] Fakts, ka koki kā jebkurš cits šķērslis, kas atrodas ceļā saules staru krišanas virzienam, rada ēnu, ir vispārzināms fakts. Līdz ar to, ja tuvumā dzīvojamai ēkai aug koki, tie ietekmē dzīvojamo telpu insolāciju. Tomēr koka ēnu ir grūti salīdzināt ar ēkas vai būves radīto ēnu. Tādēļ Administratīvā apgabaltiesa piekrīt /pers. D/ viedoklim, ka insolācijas aprēķinā ir ievērtējami tie pilsētvides elementi, kuri rada pastāvīgu un nepārprotami prognozējamu noēnojumu. Tādēļ arī insolācijas rādītāju aprēķinā ņemamas vērā tieši ēkas un būves, kuras šādu noēnojumu rada. Bet to pārliecinoši nevar teikt par koku radīto noēnojumu.

Pirmkārt, salīdzinot ar ēkas sienu vai jumtu, kas kā plaknes, rada viengabalainu, konstantu tumšu ēnu, koka radītā ēna nav viengabalaina, tā ir izkaisīta. Koka radītais noēnojums vietām ir stiprāks, vietām ir blāvāks, tas mainās atkarībā no zarojuma un lapotnes biezuma.

Otrkārt, jāņem vērā, ka 22.martā, kad insolācijas aprēķinā fiksē saules spīdēšanas ilgumu telpā, lapu kokiem lapas vēl nav saplaukušas. Tas notiek vismaz mēnesi vēlāk un katru gadu atkarībā no laika apstākļiem brīdis, kad lapu koks ir pilnā plaukumā, nedaudz mainās. Tāpat vērā ņemams apstāklis, ka rudens un ziemas mēnešos kokiem lapu nav, tātad arī telpām noēnojumu tie nedod, iepretim ēkai vai būvei koku vietā.

Ievērojot minēto, Administratīvās apgabaltiesas ieskatā, to, vai esošas ēkas insolācijas aprēķinā ir ņemami vērā koki, kuri rada dzīvojamo telpu noēnojumu, jāvērtē katrā individuālā gadījumā atsevišķi, pārbaudot, vai konkrētajā situācijā konkrētie koki rada līdzīgu noēnojamu ēkas radītam noēnojumam.

[28] No apbūvējamā zemesgabala kokaugu inventarizācijas plāna izriet, ka zemesgabalā atrodas septiņas parastās papeles, no kurām piecas aug rindā gar /ielas nosaukums/, un ceriņu dzīvžogs. Visus apstādījumus būvniecības laikā paredzēts nozāģēt. Plānā attēlotas arī koku un krūmu fotogrāfijas no četriem dažādiem skatupunktiem. Fotogrāfijās redzams, ka dzīvžogs nav ticis kopts, tāpēc pāraudzis (*lietas 4.sējuma 52.lapa*).

Lietas materiālos atrodas:

- 2015.gada 15.aprīlī uzņemtās fotogrāfijas, kurās redzami apbūvējamajā zemesgabalā esošie koki, krūmi bez lapām un ēkas /adrese 3/ fasāde /ielas nosaukums/ (*lietas 2.sējuma 95.-100.lapa*);
- 2015.gada 3.augustā uzņemtā fotogrāfija, kurā redzami ēkas /adrese 3/ 1.stāva dzīvokļa logi uz /ielas nosaukums/ pusi (*lietas 1.sējuma 91.lapa*);
- 2016.gada 23.martā uzņemtā fotogrāfija, kurā redzama ēkas /adrese 3/ fasāde ar koku radīto noēnojumu bezlapu periodā (*lietas 8.sējuma 14.lapa*);
- zvērināta tiesu izpildītāja akts Nr.00046/083/2016-AKT, kas sastādīts 2016.gada 24.martā (*lietas 6.sējuma 132.-134.lapa*). Aktā konstatēts, ka teritorijā redzami koki, kuru augstums pārsniedz zemesgabalam piegulošās apbūves ēku augstumu. Koku vainagi fakta fiksēšanas brīdī ir bez lapojuma. Cauri koku zariem ēkas fasādi /adrese 3/ apspīd saules gaisma. Aktam pievienotas fotogrāfijas, kas to apliecina.

Trešās personas aprēķinam pievienotas ēkas /adrese 3/ fotogrāfijas, kurās redzams ēkas fasādes kreisās daļas noēnojums, ko rada krūmi un koki. Fotogrāfijas uzņemtas 2014.gada jūnijā (*lietas 7.sējuma 16.lapa*) un 2015.gada 29.septembrī (*lietas 7.sējuma 14.lapa, 15.lapa, 17.lapa*).

Izvērtējot fotogrāfijās redzamo situāciju, Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka strīdus papeles ir izvietotas retā rindā gar pašu /ielas nosaukums/, papeles ir augstākas par ēku /adrese 3/, 22.martā tām vēl nav lapu, bezlapu periodā ēkas fasādes kreisajā pusē uz fasādes redzamas koku zaru ēnas. Lapu periodā papeles rada skraju noēnojumu ēkas fasādes daļai /adrese 3/. Apgabaltiesa nekonstatē vienlaidu un ievērojamu noēnojumu, ko radītu papeles.

Apkopojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā situācijā papeļu radītais noēnojums nav pielīdzināms ēkas radītajam.

[29] Ņemot vērā, ka pieteicēju insolācijas apēķins un trešās personas insolācijas aprēķins nav salīdzināmi (sk. sprieduma 24.punktu) un lai pēc iespējas objektīvāk noskaidrotu, vai un kā plānotā apbūve /adrese/ ietekmēs vēsturiski izveidojušos insolāciju dzīvojamai ēkai /adrese 3/, un ievērojot to, ka tam nepieciešamas speciālas zināšanas būvprojektēšanā, Administratīvā apgabaltiesa ar 2018.gada 19.jūnija lēmumu lietā noteica ekspertīzi, ko

uzdeva veikt Latvijas Arhitektu savienības ieteiktajam sertificētam arhitektam /pers. F/ (*lietas 7.sējuma 211.-213.lapa*).

Apgabaltiesa ekspertam uzdeva izstrādāt dzīvojamās ēkas /adrese 3/ 1.stāva dzīvokļu Nr.1 un Nr.10, 2.stāva dzīvokļu Nr.3 un Nr.12, trešā stāva dzīvokļa Nr.14 insolācijas aprēķinu (shematiski un aprakstošā veidā) esošajā apbūves situācijā un perspektīvās apbūves /adrese/ situācijā, un sniegt atzinumu par:

1) perspektīvās apbūves /adrese/ ietekmi uz minēto dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvokļu insolācijas nodrošinājumu, insolācijas aprēķinā ņemot vērā blakus augošo koku radīto noēnojumu;

2) perspektīvās apbūves /adrese/ ietekmi uz minēto dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvokļu insolācijas nodrošinājumu, insolācijas aprēķinā neņemot vērā blakus augošo koku radīto noēnojumu.

[30] Eksperts /pers. F/ sniedza atzinumu (*lietas 7.sējuma 227.-258.lapa*), kurā norāda turpmāk minēto:

„Konkrētā uzdevuma izpilde tika veikta vairākos posmos. Pirmajā posmā tika veikti esošās apbūves augstumu uzmērījumi (SIA „/Nosaukums D/"), jo insolācijas noteikšanā, neatkarīgi no pielietotās metodes, būtiska ir izejas datu precizitāte. Tādēļ vispirms tika veikti ģeodēziskie esošās apbūves mērījumi (noteiktas logu augstuma atzīmes un logu izvietojums ēkai /adrese 3/ abās fasādēs, kā arī tuvākās esošās apbūves dzegu augstumi). Tā kā privātīpašuma apstākļos ģeodēziski uzmērīt visus jumtu apjomus, kas var ietekmēt insolāciju bija sarežģīti, tika veikta situācijas 3D skenēšana no drona (SIA „/Nosaukums E/"). Skenēšanas rezultātā iegūtajā 3D modelī ar grafiskās modelēšanas programmu Revit 2019 tika noteikti esošās insolācijas rādītāji. Lai iegūtu insolācijas rādītājus situācijā pēc projektētās apbūves īstenošanas, 3D modelī tika ievietots projektētā apjoma modelis, izmantojot lietā esošos projekta materiālus, un ar programmu Revit 2019 noteikti nepieciešamie insolācijas rādītāji.

Insolācijas aprēķinos par pamatu pieņemta ēnas noteikšana ēkas fasādes plaknē, ko Revit 2019 programma pieļauj ar minūtes intervāla precizitāti, t.i., bez interpolācijas.

Uzdevums noteikt insolācijas rādītājus, ievērojot esošos kokus, netika veikts. Tas tika atzīts par neizpildāmu, jo nav iegūstama ievadīšanai nepieciešamā informācija. Ja arī teorētiski uzmodelētu statisku koku lapotni, iegūtu ļoti nosacītus rādītājus".

„Balstoties uz veiktajiem insolācijas aprēķiniem var secināt:

1. Esošās dzīvojamās ēkas (mājas) /adrese 3/ insolācijas rādītāji ir nepietiekami, jo vismaz vienam no apskatītajiem mājas dzīvokļiem (dzīvoklim Nr.1) tikai vienai istabai no četrām insolācijas ilgums ir lielāks par 2,5 stundām, kas neatbilst LBN 211-15 „Dzīvojamās ēkas" 36.punkta prasībām.

2. Kvartāls Rīgā, kurā nodomāta jauna apbūve /adrese/, atrodas valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs" (valsts aizsardzības Nr. 7442) un UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma vietas Nr.852 „Rīgas vēsturiskais centrs" teritorijā, kur ir pieļaujams projektēt jaunu apbūvi vai dzīvojamās apbūves pārbūvi, nepasliktinot esošo vēsturiski izveidojušos insolāciju, bet kā rāda insolācijas rādītāji, visos apskatītajos dzīvokļos esošā insolācija tiek pasliktināta.

3. Tā kā jaunā apbūve /adrese/, pasliktinās vēsturiski izveidojušos insolācijas situāciju dzīvojamajā mājā /adrese 3/, jaunā apbūve nav akceptējama.".

[31] Darba rezultātus eksperts apkopoja tabulā un shēmās (*lietas 7.sējuma 231.-234.lapa*).

No darba rezultātu tabulām un shēmām izriet, ka dzīvokļa insolācijas prasības nav izpildītas un strīdus objekta būvniecība esošo stāvokli pasliktinās pirmā stāva dzīvoklī Nr.1 un dzīvoklī Nr.10.

Dzīvoklī Nr.1 ir četras dzīvojamās istabas. Trīs istabu logi ir /ielas nosaukums/ pusē, vienas istabas logs ir /ielas nosaukums/ pusē. Esošajā situācijā istabās uz /ielas nosaukums/ pusi insolācija ilgst mazāk kā 2,5 stundas (1.logs 2:20, 2.logs 2:15, 3.logs 2:15). Istabā /ielas nosaukums/ pusē insolācija ilgst 3 h 5 min. Savukārt, ņemot vērā plānoto objektu, insolācija istabā /ielas nosaukums/ pusē ilgs 45 min.

Tādējādi dzīvokļa Nr.1 vēsturiski izveidojušos pilsētbūvniecības apstākļu dēļ insolācijas rādītāji ir nepietiekami, jo vismaz 2,5 h ir izsauļota tikai viena istaba, nevis divas istabas, kā to paredz LBN 211-08 39.punkts, un objekta /adrese/ būvniecība šo situāciju pasliktinās.

Dzīvoklī Nr.10 ir trīs dzīvojamās istabas. Vienas istabas logs ir /ielas nosaukums/ pusē, divu istabu logi ir vērsti uz /ielas nosaukums/ pusi. Esošajā situācijā 1.istabā /ielas nosaukums/ pusē insolācija ilgst 2 h 15 min., /ielas nosaukums/ pusē 2.istabā insolācija ilgst 3 h 5 min., 3.istabā – 1 h 25 min. Savukārt, ņemot vērā plānoto objektu /adrese/, insolācija 2.istabā ilgs 20 min, 3.istabā – 25 min.

Tādējādi dzīvoklī Nr.10 vismaz 2,5 h ir izsauļota viena istaba, un tas atbilst LBN 211-08 39.punktam, taču objekta /adrese/ būvniecība šo situāciju pasliktinās zem noteiktā minimālā insolācijas rādītāja.

[32] Trešā persona uzskata, ka eksperta secinājumi par būvniecības ietekmi uz dzīvokļu Nr.3. Nr.12 un Nr.14 izsauļojumu ir kļūdaini. Eksperts konstatē, ka insolācijas prasības tiek izpildītas gan esošajā situācijā, gan realizējot būvniecību, taču secinājumos atzīst, ka situācija tiek pasliktināta.

Apgabaltiesa piekrīt, ka eksperta secinājums par situācijas pasliktināšanos var radīt neskaidrību, taču, vērtējot eksperta iegūtos insolācijas rezultātus no piemērojamo tiesību normu viedokļa, apgabaltiesa nekonstatē pretrunas. Apgabaltiesas ieskatā, šeit nozīme ir jāpiešķir eksperta secinājumam, ka, realizējot būvniecību, insolācijas prasības visos minētajos dzīvokļos izpildās, to apstiprina arī eksperta darba rezultātu tabulās norādītie izsauļojuma ilgumi esošajā situācijā un situācijā, ņemot vērā plānoto būvi. Vienlaikus minētie rezultāti uzrāda, ka insolācija būvniecības gadījumā pasliktināsies, taču nesamazināsies zem normatīvos noteiktā minimuma.

Trešā persona norāda, ka eksperta atzinums nav ņemams vērā, jo eksperts, nosakot „izejas datus", ir pieļāvis kļūdu. Eksperta izveidotajā 3D modelī attiecībā uz analizēto dzīvojamo māju /adrese 3/ tiek izmantots tās relatīvais augstums jeb augstums no ielas (zemes līmeņa), bet projektētai dzīvojamai mājai /adrese/ tiek izmantotas absolūtās augstuma atzīmes, šādi pieļaujot rupju kļūdu un paaugstinot projektētās dzīvojamās mājas augstumu pret otru analizējamo ēku par 3 metriem, kas pasliktina projektējamo insolācijas situāciju salīdzinājumā ar to, kāda izriet no būvprojekta.

Atbildot uz trešās personas argumentu par kļūdu, eksperts norāda, ka insolācija jānosaka, pielietojot absolūtās augstuma atzīmes. 3D modelī tika ievadītas pārveidotās projektētā objekta projekta atzīmes, ievērojot būvprojekta AR-01 lapā norādīto, ka par nosacīto augstuma atzīmi ±0,00 pieņemts ēkas 1.stāva tīrās grīdas līmenis, kas atbilst absolūtai augstuma atzīmei 2,85 Baltijas augstuma sistēmā (BAS), kā arī mērnieku doto konkrētās vietas absolūto augstuma atzīmju starpību +0,15, pārejot no Baltijas augstuma sistēmas (BAS) uz Latvijas normālo augstumu sistēmu (LAS 2000,5). Tā, piemēram, 3D modelī ievadītā objekta būvprojekta augstākās dzegas absolūtā atzīme ir 23,37, kuru veido 2,85 (1.stāva grīdas absolūtā atzīme BAS) + 0,15 (starpība starp divu sistēmu absolūtajām augstuma atzīmēm) + 20,37 (atzīme augstākai dzegai būvprojektā). Eksperta insolācijas aprēķinam izmantots viens atskaites punkts (nulles līmenis Latvijas normālo augstumu sistēmā) abu ēku (esošās un projektētās) augstuma noteikšanai, kas ir redzams Projektēto apjomu /adrese/ plānā ar 3D modelī ievadītajām augstuma atzīmēm (*lietas 7.sējuma 257.lapa, 8.sējuma 54.-55.lapa, 89.lapa*).

Izvērtējot trešās personas iebildumus kopsakarā ar eksperta paskaidrojumiem, apgabaltiesai nav pamata apšaubīt eksperta skaidrojumu, ka eksperta insolācijas aprēķinam izmantots viens atskaites punkts analizēto ēku augstumiem. Eksperts paskaidrojumos ir pamatoti un loģiski izskaidrojis, kādēļ trešās personas argumenti par kļūdām ekspertīzes atzinumā ir nepareizi.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesas ieskatā ekspertīzes atzinumā nav konstatējama trešās personas norādītā kļūda.

[33] Pēc tiesas lūguma trešā persona veica insolācijas aprēķinu ēkas /adrese 3/ pirmā stāva dzīvoklim Nr.1 un dzīvoklim Nr.10 (strīdus telpām /ielas nosaukums/ pusē), neņemot vērā apbūvējamajā zemesgabalā augošos kokus. Saskaņā ar tiesai iesniegto aprēķinu (*lietas 8.sējuma 75.-76.lapa*) esošajā situācijā dzīvoklim Nr.1 istaba uz /ielas nosaukums/ pusi ir izsauļota 3 h 10 min., dzīvoklim Nr.10 – 1 h 25 min., pēc objekta/adrese/ būvniecības dzīvoklim Nr.1 istaba uz /ielas nosaukums/ pusi būs izsauļota 1 h 50 min., dzīvoklim Nr.10 – 1 h 25 min., rēķinot saules spīdēšanas ilgumu uz fasādes, tāpat kā to realizējis eksperts /pers. F/.

Tādējādi saskaņā ar trešās personas aprēķinu projekta realizācijas rezultātā insolācijas laiks dzīvoklim Nr.1 samazināsies, bet dzīvoklim Nr.10 insolācijas ilgums nemainīsies.

Salīdzinot trešās personas rezultātus ar eksperta atzinumā ietvertajiem rezultātiem, konstatējams, ka trešās personas rezultāts dzīvokļa Nr.1 esošajai situācijai faktiski sakrīt ar eksperta iegūtajiem rezultātu dzīvoklim Nr.1 – 3 h 5.min. Taču būtiski atšķiras rezultāti dzīvoklim Nr.10 (trešajai personai 1h 25 min., ekspertam – 3 h 5 min.). Atšķiras arī rezultāti situācijai pēc projekta realizēšanas. Proti, dzīvoklim Nr.1 trešajai personai – 1 h 50 min., ekspertam – 45 min., dzīvoklim Nr.10 trešajai personai – 1 h 25 min., ekspertam – 20 min.

Šīs atšķirības ir izskaidrojamas ar jau iepriekš minēto faktu, ka eksperta insolācijas aprēķinā ir ņemts vērā dzīvojamās mājas augstums, kas noteikts, pielietojot absolūtās augstuma atzīmes, savukārt trešā persona ņēmusi vērā projektējamās dzīvojamās mājas augstumu no zemes līmeņa, atsaucoties uz Vispārīgo apbūves noteikumu 123.punktu un Rīgas vēsturiskā centra apbūves noteikumu 269.punktu, kas nosaka kā mēra būves augstumu.

Administratīvā apgabaltiesa piekrīt eksperta viedoklim, ka šie noteikumi nav attiecināmi uz insolācijas noteikšanu, jo tie paredz kā nosakāms būves augstums, lai tiktu ievēroti apbūves nosacījumi par maksimāli pieļaujamo būvju augstumu noteiktā teritorijā. Savukārt insolācijas aprēķinam nepieciešams ievērtēt arī reljefu, t.i., apjomu savstarpējo izvietojumu pa vertikāli.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa, lai pārliecinātos par insolācijas prasību ievērošanu, priekšroku dod neatkarīga eksperta atzinumam.

[34] Izvērtējot eksperta atzinumu, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka eksperta insolācijas aprēķins pierāda, ka trešās personas būvniecības ieceres realizācijas rezultātā netiks ievērotas insolācijas prasības blakus esošās dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvokļos Nr.1 un Nr.10.

Līdz ar to būvatļauja nav tiesiska un ir atceļama.

Ievērojot minēto, pieteicēju /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" pieteikums ir apmierināms daļā, kurā prasījumu atcelt būvatļauju ir iesniegusi dzīvokļu īpašnieku biedrība „/Nosaukums A/". Pārēja daļā pieteikums ir noraidāms, jo pieteicējus /pers. A/ un /pers. B/ kā nekustamā īpašuma /adrese 2/ īpašniekus un /pers. C/ kā dzīvokļu Nr.7, Nr.13, Nr.14, un nedzīvojamās telpas Nr.15 nekustamajā īpašumā /adrese 5/ īpašnieku insolācijas prasību neizpilde dzīvojamās ēkas /adrese 3/ dzīvokļos Nr.1 un Nr.10 neskar.

Savukārt pieteicējas /Nosaukums B/ pieteikums, ievērojot sprieduma 13.-22.punktos norādīto motivāciju, ir noraidāms kā nepamatots.

[35] Trešā persona nepamatoti uzskata, ka pieteicējai dzīvokļu īpašnieku biedrībai „/Nosaukums A/" nav subjektīvo tiesību sūdzēties par insolācijas prasību pārkāpumiem attiecībā uz atsevišķiem privātīpašnieku dzīvokļiem.

Administratīvā procesa likuma 29.panta pirmā daļa paredz, ka likumā paredzētajos gadījumos privāto tiesību juridiskai personai ir tiesības iesniegt iestādē iesniegumu vai tiesā pieteikumu, lai aizstāvētu privātpersonas tiesības un tiesiskās intereses.

Saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 10.panta otro daļu jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās biedrības vai nodibinājuma darbības mērķi, biedrība un nodibinājums var vērsties valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī tiesā un aizstāvēt savu biedru tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

Lietas materiālos atrodas dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" statūti, saskaņā ar kuru 2.1.punktu biedrības mērķis ir ne tikai nodrošināt dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, bet arī apmierināt citas biedrības biedru vajadzības, kas citastarp saistītas ar dzīvokļu izmantošanu (*lietas 8.sējuma 102.-105.lapa*).

Saskaņā ar dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" 2015.gada 16.aprīļa dzīvokļu īpašnieku kopsapulces protokolu Nr.19 biedrības kopsapulcē nolemts iesniegt pieteikumu tiesā par būvatļauju dzīvokļu īpašnieku tiesību aizstāvēšanai (*lietas 8.sējuma 100.-101.lapa*). Biedrības biedres - dzīvokļa Nr.1 īpašniece /pers. G/ un dzīvokļa Nr10 īpašniece /pers. H/ rakstiski apstiprinājušas savu kopsapulcē doto pilnvarojumu biedrībai vērsties tiesā par būvatļaujas atcelšanu, aizstāvot viņu tiesības (*lietas 8.sējuma 115., 117.lapa*).

Ievērojot minēto, dzīvokļu īpašnieku biedrībai „/Nosaukums A/" ir tiesības iesniegt pieteikumu tiesā par būvatļaujas atcelšanu, lai aizstāvētu dzīvokļu Nr.1 un Nr.10 īpašnieču tiesības un tiesiskās intereses.

[36] Trešā persona nepamatoti uzskata, ka gadījumā, ja tiesa secina, ka projektētā ēka pārkāpj insolācijas prasības, tiesai ir tiesības lemt par projektēšanas nosacījumu neizpildi, nevis atcelt būvatļauju.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 249.pantu tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Pieteikuma priekšmets šajā lietā ir būvatļaujas atcelšana, nevis atzīmes par projektēšanas nosacījumu izpildi atcelšana. Būvatļaujas pārsūdzēšanas procesā tiesa var vērtēt tikai procesuālo un materiālo tiesību normu pārkāpumus, kas ir pieļauti būvatļaujas izdošanas procesā, nevis būvatļaujā ietverto projektēšanas nosacījumu izpildes pārkāpumus, kas veikti pēc būvatļaujas izdošanas. Pretējā gadījumā tiesa pārkāptu pieteicēju pieteikuma priekšmeta robežas. Neatbilstības pēc būvatļaujas izdošanas būtu vērtējamas, ja pieteicēji apstrīdētu atzīmi par projektēšanas nosacījumu izpildi.

[37] Pirmās instances tiesas spriedums ir pareizs daļā par insolācijas prasību neievērošanu, bet nepareizs daļā par žoga būvniecību.

[38] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicēja dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir samaksājusi valsts nodevu 28,46 *euro (lietas 1.sējuma 16.lapa*).

Ņemot vērā, ka šajā administratīvajā lietā atbildētāja ir Rīgas pilsētas pašvaldība, tad pieteicējas samaksātā valsts nodeva atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktam jāatlīdzina no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu, lai saņemtu valsts nodevu, pieteicējai, pēc tam, kad stājies spēkā tiesas nolēmums, kurā ir paredzēta valsts nodevas atlīdzināšana, jāiesniedz domē atbilstošs iesniegums par valsts nodevas atlīdzināšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ pieteikumu un /Nosaukums B/ pieteikumu.

Apmierināt dzīvokļu īpašnieku biedrības „/Nosaukums A/" pieteikumu.

Atcelt Rīgas pilsētas būvvaldes 2015.gada 30.marta būvatļauju Nr.BV-358-abv/Z no tās izdošanas brīža.

Piespriest no atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības par labu dzīvokļu īpašnieku biedrībai „/Nosaukums A/" tās samaksāto valsts nodevu 28,46 euro.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Liniņa

Tiesneses S.Gintere

K.Krastiņa